

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 226 | Tarih 14-20 Ekim

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 16 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

15 Ekim: Türk polisi, Diyarbakır ilinde geçtiğimiz günlerde düzenlenen ve protestocuların Abdullah Öcalan'ın tecridine son verilmesini ve nihai olarak serbest bırakılmasını talep ettikleri gösteriyle bağlantılı olarak 269 kişiyi [gözaltına aldı](#).

15 Ekim: Adıyaman'ın Yeşiltepe (Gazikale) ormanlık alanında köylülerin deprem konutlarının yapımı için ağaçların kesilmesine karşı başlattıkları protesto

gösterisine [müdahale](#) eden jandarma altı kişiyi gözaltına aldı.

16 Ekim: Ankara Kurtuluş Parkı'nda AKP Milletvekili Ferhat Nasırlıoğlu'na ait Fernas Maden'de işçi hakları için eylem yapan 37 işçi ve sendika yöneticisi polis müdahalesi sonucu "genel güvenliği tehlikeye düşürmek" suçlamasıyla [gözaltına](#) alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

15 Ekim: AKP'li Midyat Belediyesi'nin özel kalem müdürünün de aralarında bulunduğu dört kişinin yaklaşık 60 milyon TL'yi zimmetlerine geçirdikleri iddialarına ilişkin haberler ve sosyal medya paylaşımları Midyat Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararıyla [engellendi](#).

15 Ekim Mesleki faaliyetleriyle ilgili bir soruşturma kapsamında ifade vermek üzere İstanbul Fatih Kocamustafapaşa Şehit Sinan Acar Polis Merkezi'ne giden Etkin Haber Ajansı (ETHA) editörü Pınar Gayıp, başka bir soruşturma kapsamında hakkında çıkarılan yakalama kararı nedeniyle [gözaltına](#) alındı.

16 Ekim: Yetkililerin sıklıkla çevrimiçi içeriği sansürlediği ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle bireyleri taciz ettiği Türkiye, çevrimiçi özgürlükler konusunda Avrupa'da en düşük puan [alan](#) ülke oldu.

16 Ekim İstanbul merkezli Açık Radyo, bir konuşunun yayında "Ermeni soykırımı"ndan bahsetmesinden altı ay sonra yetkililer tarafından [kapatıldı](#).

16 Ekim: Türkiye'nin aşırı sağcı Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) aleyhine şikayette bulunan bir avukat, yetkililerin kendisini psikiyatrik değerlendirmelere tabi tutmak da dahil olmak üzere yasadışı yollarla [susturmaya](#) çalıştığını iddia etti. MHP üyelerini bir Ülkü Ocakları liderine yönelik

suikasta karışmakla suçlayan Dilek Ekmekçi, tutuklanması ve evinin aranması sırasında usul ihlalleriyle karşılaştığını söyledi. İftira suçlamalarından aklanmasına rağmen, devam eden soruşturmalar ve Gülen hareketi ile bağlantılı olduğu suçlamalarıyla karşı karşıya kalan avukat, bunları bir karalama kampanyasının parçası olarak nitelendirerek reddetmektedir.

17 Ekim: Ankara'da bir mahkeme, önde gelen bir adli tıp uzmanı ve insan hakları aktivisti olan Şebnem Korur Fincancı'nın, Türk ordusunun Kuzey Irak'taki Kürt militanlara karşı kimyasal silah kullandığı iddiasıyla ilgili olarak 2022 yılında soruşturma açılması çağrısında bulunduğu için Türk Savunma Bakanlığı'na 50.000 lira (1.460 dolar) manevi tazminat ödemesine [karar](#) verdi.

DİNİ ÖZGÜRLÜKLER

16 Ekim: İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde, Alevi Müslümanların ibadet yeri olan Garip Dede Dergâhı Cemevi'ne [saldıran](#) bir kişi, alanda kargaşaya neden oldu.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

18 Ekim: İnsan Hakları Derneği (İHD) ve Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Adana şubeleri üyesi Avukat Şiar Rışvanoğlu'nun şahsi aracına "Türk İntikam Tugayı" imzalı ırkçı ve nefret dolu bir [tehdit notu](#) bırakıldığı ve aracının lastiklerinin kesildiği bildirildi. Haberlerde ayrıca, tehdit notunun yanına üzerinde üç hilal ve bozkurt sembolü bulunan başka bir kâğıt bırakıldığı da belirtildi.

KÜRT AZINLIK

14 Ekim: Türkiye Anayasa Mahkemesi, Kürt yanlısı slogan atmanın ve Kürtçe şarkı söylemenin ifade özgürlüğü kapsamında korunduğuna hükmederek, daha önce terör propagandası yapmaktan hüküm giyen Merve Nur Tekin'in yeniden yargılanmasına [karar verdi](#).

16 Ekim: DEM Partisi Darende İlçe Eş Başkanı Süleyman Bozkurt, Malatya'nın Darende ilçesinde evine yapılan baskınla "örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla [gözüne alındı](#).

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

17 Ekim: İzmir 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan hasta mahkum Habat Demir'e doktorun yazdığı ilaçlar [verilmedi](#).

18 Ekim: Türk yetkililer Tamer Tanrıkulu'nun Şubat 2024'te şartlı tahliyeye uygun olmasına rağmen, iyi halli olmaması, cezaevi protestolarına katılması ve bazı cezaevi kurallarını kabul etmemesini gerekçe göstererek ikinci kez tahliye talebini [reddetti](#).

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

18 Ekim: Kenya hükümeti, Nairobi'de kaçırılan Gülen hareketiyle bağlantılı dört Türk vatandaşının sınır dışı edildiğini [doğruladı](#). Mülteci olarak BM koruması altında olmalarına rağmen Kenya'nın Türk hükümetinin talebi üzerine bu kişileri Türkiye'ye geri göndermesi, uluslararası hukuk ihlalleri ve Türk istihbaratının operasyondaki rolü konusunda endişelere yol açtı.

KADIN HAKLARI

15 Ekim: Türkiye kadın cinayetleri dalgasıyla boğuşurken, yaklaşık üç hafta önce kaybolan 21 yaşındaki bir kız öğrencinin cesedi Türkiye'nin doğusunda [bulundu](#).

18 Ekim: Avrupa Konseyi (AK) bünyesinde faaliyet gösteren Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi (CLRAE), yakın tarihli bir raporunda Türk yetkililere, kadınların yerel siyasette ve seçim yönetiminde temsilini güçlendirmek için yüzde 30 cinsiyet kotası getirmeleri [çağrısında bulundu](#).